

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 22. novembra 2012*

„Pritožba — Ničnostna tožba zoper odločbo Komisije o določitvi globe zaradi poškodbe pečata —
Dokazno breme — Izkrivljanje dokazov — Obveznost obrazložitve — Znesek globe —
Neomejena pristojnost — Načelo sorazmernosti“

V zadevi C-89/11 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 25. februarja 2011,

E.ON Energie AG s sedežem v Münchnu (Nemčija), ki jo zastopajo A. Röhling, F. Dietrich in R. Pfromm, odvetniki,

tožeča stranka,

druga stranka v postopku:

Evropska komisija, ki jo zastopajo A. Bouquet, V. Bottka in R. Sauer, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta, v funkciji predsednice tretjega senata, K. Lenaerts (poročevalec), G. Arestis, J. Malenovský in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodna tajnica: A. Impellizzeri, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19. aprila 2012,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 21. junija 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Družba E.ON Energie AG (v nadaljevanju: E.ON Energie) je s pritožbo predlagala razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 15. decembra 2010 v zadevi E.ON Energie proti Komisiji (T-141/08, ZOdl., str. II-5761, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njeno

* Jezik postopka: nemščina.

ničnostno tožbo zoper Odločbo Komisije C(2008) 377 final z dne 30. januarja 2008 o določitvi globe na podlagi člena 23(1)(e) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 zaradi poškodbe pečata (zadeva COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG), katere povzetek je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* (UL C 240, str. 6, v nadaljevanju: sporna odločba).

Pravni okvir

- 2 Člen 20(2)(d) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [81 ES] in [82 ES] (UL 2003, L 1, str. 1) določa, da so „[u]radniki in druge spremljevalne osebe, ki jih je Komisija pooblastila za izvajanje pregleda, [...] pooblaščen, da [...] zapečatijo vse poslovne prostore ter poslovne knjige in dokumentacijo za trajanje in v obsegu, potrebnem za izvedbo pregleda“.
- 3 Člen 23(1)(e) te uredbe določa, da lahko „Komisija [...] podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo določi globe, ki ne presegajo 1 % skupnega prometa v predhodnem poslovnem letu, kadar naklepno ali iz malomarnosti [...] prelomijo [poškodujejo] pečate, ki so jih v skladu s členom 20(2) namestili uradniki ali druge spremljevalne osebe, ki jih je pooblastila Komisija“.
- 4 V skladu s členom 23(2) navedene uredbe lahko Komisija podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globe zlasti, kadar naklepno ali iz malomarnosti: kršijo člen 81 ES ali člen 82 ES; s tem da globa za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

Dejansko stanje

- 5 Komisija je z odločbo z dne 24. maja 2006 v skladu s členom 20 Uredbe št. 1/2003 odredila pregled prostorov družbe E.ON Energie in podjetij pod njenim nadzorom, da bi tako preverila, ali so sumi glede njihovega sodelovanja pri protikonkurenčnih sporazumih utemeljeni. Pregled v družbi E.ON Energie se je začel 29. maja 2006 popoldan v njenih poslovnih prostorih v Münchnu (Nemčija). Ko je bila družba E.ON Energie seznanjena z odločitvijo o pregledu, ji ni nasprotovala.
- 6 Pregled so opravili štirje predstavniki Komisije in šest predstavnikov Bundeskartellamt (nemški urad za varstvo konkurence). Dokumenti, ki so jih zadevni predstavniki izbrali med pregledom 29. maja 2006, da bi jih podrobneje preučili, so bili shranjeni v prostoru G.505, ki ga je Komisiji dala na voljo družba E.ON Energie. Ker pregleda ni bilo mogoče končati isti dan, je vodja ekipe za preiskovanje vrata tega prostora, izdelana iz lakiranih zvočnoizolacijskih plošč in podboja iz eloksiranega aluminija, zaklenil ter nanje nalepil uradni varnostni pečat velikosti 90 krat 60 mm (v nadaljevanju: sporni pečat). Približno dve tretjini površine pečata sta bili nalepljeni na plošči vrat, preostanek pa na podboju. Sestavljen je bil zapisnik o namestitvi pečata, ki so ga podpisali predstavniki Komisije, Bundeskartellamt in družbe E.ON Energie. Preiskovalci so nato zapustili prostore družbe E.ON Energie in s seboj vzeli ključ od vrat prostora G.505, ki jim je bil predan. Družba E.ON Energie je, kot je razvidno iz točke 19 obrazložitve sporne odločbe, v odgovoru na zahtevo za informacije navedla, da vrata prostora G.505 poleg ključa, ki je bil predan Komisiji, odklepa še 20 drugih „univerzalnih“ ključev.
- 7 Sporni pečat je bil modra nalepka z rumenima pasovoma na zgornjem in spodnjem robu ter rumenimi zvezdami evropske zastave. Na spodnjem rumenem predelu je bilo navedeno, da lahko Komisija, če je pečat poškodovan, naloži plačilo globe. Varnostno folijo, iz katere je bil izdelan sporni pečat (v nadaljevanju: varnostna folija), je izdelala družba 3M Europe SA (v nadaljevanju: 3M) decembra 2002.

- 8 Če se pečat iz plastične mase, kot je sporni pečat, poškoduje, ostane belo lepilo, s katerim je pritrjen na podlago, na tej podlagi v obliki napisov „VOID“, velikih približno 12 Didotovih pik, in sicer približno 5 mm, ki so razporejeni po celotni površini nalepke. Odstranjeni pečat postane na teh predelih prozoren, tako da so napisi „VOID“ vidni tudi na njem.
- 9 Ko se je ekipa za preiskovanje 30. maja 2006 zjutraj okrog 8.45 vrnila, je ugotovila, da se je stanje spornega pečata, ki je bil še vedno prilepljen na vrata prostora G.505, spremenilo.
- 10 Vodja ekipe za preiskovanje je približno ob 9.15 odprl vrata prostora G.505. Ko so se vrata odprla, se je del spornega pečata, prilepljen na ploščo vrat, odlepil, medtem ko je ostal drugi del prilepljen na podboju vrat.
- 11 Sestavljen je bil zapisnik o poškodbi pečata, v katerem je bilo med drugim navedeno:

„[...]

- [Sporni p]ečat je bil v celoti premaknjen za približno 2 mm po višini in širini, zato so bili na njegovem dnu in desni strani vidni sledovi lepila.
 - Na celotni površini [spornega] pečata, ki je bil sicer še vedno pritrjen na podboju in vrata ter ni bil raztrgan, je bil jasno viden napis ‚VOID‘.
 - Potem ko je [uradnik] Komisije (gospod K.) odprl vrata, pri čemer je ostal [sporni] pečat nedotaknjen in se torej ni raztrgal, so na njegovi hrbtni strani (lepilni površini) ostali beli sledovi napisa ‚VOID‘.
 - Ko se pečat odlepi, običajno ostane bel napis ‚VOID‘ na podlagi, kar se je v obravnavanem primeru sicer zgodilo, saj je bil napis dejansko na površini vrat.
 - Vendar je bilo veliko belih sledi tudi na lepilni površini [spornega] pečata, in ne na prozornih predelih, ki se ujemajo z napisi ‚VOID‘ na hrbtni strani [spornega] pečata, temveč ob teh predelih.“
- 12 Zapisnik o poškodbi pečata sta podpisala predstavnik Komisije in predstavnik Bundeskartellamt. Družba E.ON Energie ga ni hotela podpisati.
- 13 Digitalne fotografije spornega pečata so bile posnete 30. maja 2006 popoldne z mobilnim telefonom.
- 14 Družba E.ON Energie je 31. maja 2006 predložila „dopolnilno izjavo [...] k zapisniku o namestitvi pečata z dne 30. maja 2006“, v kateri je bilo navedeno:
- „1. Ko so bila vrata odprta, ni bila ugotovljena nobena sprememba dokumentov, shranjenih v prostoru.
 - 2. Ko je bil [sporni] pečat 30. maja zvečer odstranjen, da bi ga zamenjali, napis ‚VOID‘ na podboju sploh ni bil izbrisan.
 - 3. Gospod K. je bil navzoč pri nameščanju [spornega] pečata prejšnji večer in zdelo se mu je, da je pečat nenavadno dolg.“
- 15 Komisija je 9. avgusta 2006 v skladu s členom 18 Uredbe št. 1/2003 na družbo E.ON Energie naslovila zahtevo za informacije. Ta je odgovorila z dopisom z dne 23. avgusta 2006. Dodatne zahteve za informacije so bile naslovljene še 29. avgusta 2006 na družbo 3M, 31. avgusta 2006 na čistilno podjetje, ki je v času dejanskega stanja opravljalo storitve za družbo E.ON Energie (v nadaljevanju: čistilno podjetje), in 1. septembra 2006 na varnostno službo družbe E.ON Energie.

- 16 Deset članov ekipe za preiskovanje je izpolnilo vprašalnik o stališčih glede namestitve spornega pečata in njegovega stanja 30. maja 2006 zjutraj.
- 17 Komisija je 2. oktobra 2006 na družbo E.ON Energie naslovila obvestilo o ugotovitvah o mogočih kršitvah. Na podlagi podatkov, ki so bili na voljo, je zlasti menila, da je bil sporni pečat poškodovan in da je za to odgovorna družba E.ON Energie, saj nosi odgovornost za nadzor zadevnega objekta.
- 18 Družba E.ON Energie je 13. novembra 2006 predložila stališča glede obvestila o ugotovitvah o mogočih kršitvah.
- 19 Na zahtevo družbe E.ON Energie je pooblaščenec za zaslišanje 6. decembra 2006 opravil zaslihanje, na katerem je sodelovala tudi družba 3M.
- 20 Družba 3M je 21. decembra 2006 na zahtevo Komisije pisno potrdila nekaj svojih izjav z zaslihanja.
- 21 Družba E.ON Energie je med upravnim postopkom Komisiji predložila tri izvedenska mnenja inštituta za naravoslovne znanosti in medicino (v nadaljevanju: inštitut).
- 22 Inštitut je 21. marca 2007 izdelal prvo izvedensko mnenje, v katerem je analiziral reakcijo spornega pečata na strig in lupljenje.
- 23 Komisija je 11. aprila 2007 gospodu Kr., zapriseženemu izvedencu za tehnike lepljenja in obnašanje plastičnih materialov, naročila sestavo poročila o nekaterih vidikih delovanja spornega pečata in ravnanja z njim. Njegovo prvo poročilo je bilo sestavljeno 8. maja 2007.
- 24 Inštitut je 15. maja 2007 izdelal drugo izvedensko mnenje, v katerem je analiziral reakcijo spornega pečata na obremenitve, povzročene s strigom z vlečenjem in stiskanjem, ter obremenitve lupljenja po delovanju čistila Synto, ki naj bi ga po trditvah družbe E.ON Energie čistilno podjetje uporabilo na zapečatenih vratih.
- 25 Komisija je z dopisom z dne 6. junija 2007 družbo E.ON Energie obvestila o novih dejstvih, ugotovljenih po predložitvi obvestila o ugotovitvah o mogočih kršitvah, pri čemer se je opirala na izjave družbe 3M in prvo poročilo gospoda Kr., ter ji dala možnost, da glede tega predloži pisna stališča.
- 26 Družba E.ON Energie je 6. julija 2007 Komisiji predložila pisna stališča in zahtevala novo zaslihanje. Ta zahteva je bila zavrnjena.
- 27 Družba E.ON Energie je 1. oktobra 2007 Komisiji predložila tretje izvedensko mnenje inštituta z dne 27. septembra 2007, v katerem je bila opravljena analiza reakcije spornega pečata na obremenitve lupljenja zaradi staranja, čistila Synto in vlage v zraku.
- 28 Komisija je nato gospodu Kr. naročila, naj predloži pripombe o trditvah in pripombah iz dopisa družbe E.ON Energie z dne 6. julija 2007 ter iz drugega in tretjega izvedenskega mnenja inštituta. Gospod Kr. je 20. novembra 2007 sestavil drugo poročilo.
- 29 Komisija je z dopisom z dne 23. novembra 2007 družbi E.ON Energie predložila dodatna dejstva, ugotovljena po tem, ko je bil poslan dopis z dne 6. junija 2007. Hkrati je družbi E.ON Energie zagotovila dostop do ustreznih dokumentov, zlasti drugega poročila gospoda Kr.
- 30 Družba E.ON Energie je 10. decembra 2007 sprejela stališče glede dokumentov, poslanih 23. novembra 2007.

31 Komisija je 15. januarja 2008 prejela še en dopis družbe E.ON Energie, ki so mu bile priložene zaprisežene izjave 20 oseb, ki so imele po trditvah družbe E.ON Energie 29. maja 2006 zvečer pri sebi ključ, s katerim bi lahko vstopile v prostor G.505 (v nadaljevanju: imetniki ključev). Te osebe so v zadevnih izjavah, kot je razvidno iz točke 42 obrazložitve izpodbijane odločbe, trdile, da v obravnavanem obdobju, in sicer od 19. ure 29. maja 2006 do 9.30 30. maja 2006, bodisi niso bile v poslopju G bodisi niso odpirale vrat zadevnega prostora.

32 Komisija je 30. januarja 2008 sprejela sporno odločbo.

33 V izreku izpodbijane odločbe je določeno:

„Člen 1

Družba E.ON Energie [...] je poškodovala [sporni] pečat, ki so ga namestili uradniki Komisije v skladu s členom 20(2)(d) Uredbe št. 1/2003, s čimer je vsaj iz malomarnosti kršila člen 23(1)(e) zadevne uredbe.

Člen 2

Za kršitev iz člena 1 se družbi E.ON Energie [...] naloži globa v višini 38.000.000 EUR.

[...]“

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

34 Družba E.ON Energie je 15. aprila 2008 vložila tožbo pri sodnem tajništvu Splošnega sodišča, v kateri je predlagala razglasitev ničnosti sporne odločbe in, podredno, ustrezno znižanje zneska naložene globe. V utemeljitev svojih trditev je navajala devet tožbenih razlogov.

35 Splošno sodišče je vseh devet tožbenih razlogov zavrnilo.

36 Splošno sodišče je prvi tožbeni razlog, in sicer dokazno breme, preučilo v točkah od 48 do 64 izpodbijane sodbe. Spomnilo je, da sodišče v skladu s sodno prakso ne more sklepati, da je Komisija pravno zadostno dokazala obstoj zadevne kršitve, če dvomi o tem vprašanju, zlasti v okviru tožbe za razglasitev ničnosti odločbe o naložitvi globe, kar je v skladu z načelom domneve nedolžnosti, določenem v členu 6, drugi odstavek, Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950, in v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Zavrnilo je trditev družbe E.ON Energie, temelječo na domnevni analogiji s sodno prakso v zvezi z usklajenimi ravnanji, v skladu s katero je dovolj, da podjetje poda trditve, s katerimi je mogoče drugače pojasniti dejstva, ki jih je ugotovila Komisija, in na podlagi katerih je sklepala na obstoj kršitve, pri tem pa opozorilo, da to ne velja, kadar se Komisija opira na neposredne dokaze. Podjetje bi moralo po eni strani pravno zadostno dokazati obstoj okoliščine, na katero se sklicuje, in po drugi strani to, da je zaradi te okoliščine omajana dokazna vrednost dokazov, na katere se opira Komisija, razen če nasprotnega dokaza ne bi moglo predložiti zaradi ravnanja Komisije.

37 V obravnavani zadevi je torej Splošno sodišče zavrnilo trditev družbe E.ON Energie, da bi bila morala Komisija onkraj razumnega dvoma dokazati, da je družbi E.ON Energie mogoče naložiti odgovornost za spremembo stanja spornega pečata, ugotovljeno 30. maja 2006. Potem ko je ugotovilo, da tožbeni razlog družbe E.ON Energie v nasprotju s trditvami Komisije ni abstrakten, pa je vendarle navedlo, da ni kršila načel, s katerimi je urejeno dokazno breme. Po eni strani naj bi namreč iz točke 44 obrazložitve sporne odločbe izrecno izhajalo, da „mora Komisija predložiti potrebna dejstva, da se dokaže zatrjevana poškodba pečata“. Po drugi strani naj bi se Komisija pri ugotovitvi poškodbe pečata v točkah 75 in 76 obrazložitve sporne odločbe opirala na stanje spornega pečata 30. maja 2006 zjutraj,

ko so bili po njenih trditvah na celotni površini pečata vidni napisi „VOID“, na hrbtni strani pa ostanki lepila, kot izhaja zlasti iz izjav preiskovalcev Komisije in Bundeskartellamta ter ugotovitev iz zapisnika o poškodbi pečata. Nazadnje je Splošno sodišče zavrnilo trditve družbe E.ON Energie na podlagi alternativne razlage glede stanja spornega pečata, in sicer je presodilo, da domnevno čezmerna starost spornega pečata in neobstoj fotografij, s katerima bi bilo mogoče dokazati njegovo stanje, preden so bila vrata odprta, nista otežili dokaznega bremena Komisije.

- 38 Splošno sodišče je v točkah od 74 do 90 izpodbijane sodbe zavrnilo drugi tožbeni razlog, in sicer kršitev „načela preiskovalnega postopka“, ker naj bi Komisija ne preučila vseh upoštevanih dokazov v obravnavanem primeru. Prvič, Splošno sodišče je ugotovilo, da Komisija ni dopustila negotovosti glede sestave čistila Synto, ki je bilo uporabljeno v noči z 29. na 30. maj 2006, zlasti ker ji je čistilno podjetje samo poslalo popolnoma enako čistilo, kot ga je uporabilo tisto noč, in ker je pri poskusih uporabila ta proizvod. Drugič, Splošno sodišče je odločilo, da sklicevanje družbe E.ON Energie na možnost, da bi lahko imetniki ključev omogočili dostop do spornih prostorov tretjim osebam oziroma da bi lahko kdo vanje vstopil na drug način, v obravnavani zadevi ni upoštevno, ker čeprav ima v skladu s členom 23(1)(e) Uredbe št. 1/2003 Komisija dokazno breme, da dokaže poškodovanje pečata, naklepno ali iz malomarnosti, pa ji ni treba dokazati, da je nekdo v zapečaten prostor dejansko vstopil. Tretjič, Splošno sodišče je zavrnilo trditev, da naj bi bilo besedilo šestega vprašanja vprašalnika za preiskovalce domnevno pristransko, in navedlo, da je bil namen tega vprašanja člane ekipe povprašati o znakih, ki so kazali na poškodbo pečata, in sicer zlasti ob upoštevanju ugotovitev iz zapisnika. Poleg tega bi vsak preiskovalec dejansko navedel elemente, ki se jih je spomnil sam.
- 39 Splošno sodišče je v točkah od 99 do 124 izpodbijane sodbe preučilo tretji tožbeni razlog, in sicer domnevno napačno predpostavko, da je bil pečat pravilno nameščen, in ugotovilo, da ga ni mogoče sprejeti. Prvič, Splošno sodišče je poudarilo, da je bilo na podlagi dokazov, na katere se je oprla Komisija pri ugotovitvi pravilne namestitve spornega pečata, in sicer zapisnik o namestitvi pečata in odgovore preiskovalcev, ki so bili navzoči med tem nameščanjem, na tretje vprašanje vprašalnika, ki je bil naslovljen nanje, namreč mogoče ugotoviti, da je bil sporni pečat 29. maja 2006 nameščen pravilno, da je bil torej prilepljen na vrata prostora G.505 in njihov podboj ter da je bil nedotaknjen v smislu, da na njem, ko je ekipa za preiskovanje zapustila prostore družbe E.ON Energie, ni bilo vidnih napisov „VOID“.
- 40 Drugič, Splošno sodišče je preučilo, ali je mogoče z okoliščinami, na katere se sklicuje družba E.ON Energie, izpodbijati dokazno vrednost zgoraj navedenih dokazov. Zavrnilo je trditev, da vrata pred namestitvijo spornega pečata niso bila posebej očiščena, pri čemer je navedlo zlasti, da so se preiskovalci prepričali, da je podlaga čista in da bi bila glede na tehnični list posledica namestitve pečata na umazano površino to, da se ob poškodbi pečata, ker ne bi bil dovolj prilepljen, morda ne bi prikazali znaki „VOID“. Družba E.ON Energie naj namreč ne bi dokazala, da je bila zadevna površina prekrita še z drugimi kontaminanti poleg prahu, ki je v pisarni običajno prisoten. Splošno sodišče je glede dejstva, ki ga je navedla družba E.ON Energie, da je bila navedena površina iz eloksiranega aluminija, materiala, ki v tehničnem listu spornega pečata ni naveden, poudarilo, da bi tak pečat po mnenju njegovega proizvajalca, podjetja 3M, na vratih iz aluminija in lakiranega aluminija deloval pravilno, pri čemer je pojasnilo, da bi bila posledica uporabe na neprilagojeni podlagi to, da se napisi „VOID“, če pečat ne bi bil dovolj pritrjen, ob njegovi premaknitvi ne bi mogli izpisati. Nazadnje je Splošno sodišče trditev, da naj spornega pečata ne bi bilo mogoče odlepiti z zaščitne folije v skladu z navodili proizvajalca, zavrnilo kot neutemeljeno.
- 41 Splošno sodišče je v točkah od 134 do 156 izpodbijane sodbe zavrnilo četrti tožbeni razlog, in sicer domnevno napačno predpostavko o „očitnem stanju“ spornega pečata na dan po pregledu. Prvič, Splošno sodišče je ugotovilo, da je bilo na podlagi dokazov, na katere je Komisija oprla ugotovitev, da je bil pečat poškodovan, in sicer zapisnik o poškodbi pečata, v skladu s katerim je bil sporni pečat v celoti premaknjen za približno 2 mm po višini in širini ter so bili na celotni površini pečata vidni

napisi „VOID“, in pričanje preiskovalcev, ki so bili navzoči ob ugotovitvi, da je bil pečat poškodovan, namreč mogoče ugotoviti, da je bil sporni pečat poškodovan v noči z 29. na 30. maj 2006 in da je mogoče, da so bila zadevna vrata tega prostora v tem času odprta.

- 42 Drugič, Splošno sodišče je preučilo, ali so bile okoliščine, na katere se sklicuje družba E.ON Energie, take, da bi bilo mogoče izpodbijati dokazno vrednost zgoraj navedenih dokazov. Zavrnilo je trditve družbe E.ON Energie, da so bili napisi „VOID“ le slabo vidni, in to le na delu spornega pečata. Predvsem je poudarilo, da za ugotovitev, da je bil sporni pečat premaknjen, zadostuje, da so napisi „VOID“ prikazani in da je njegovo spremenjeno stanje potrdilo osem preiskovalcev, ki so bili navzoči na kraju samem. V zvezi s primerjavo, ki so jo preiskovalci opravili med stanjem spornega pečata in stanjem pečatov, nameščenih v drugih delih stavbe, je odločilo, da so se preiskovalci, ker je bil to prvi tak primer poškodbe pečata, s to primerjavo upravičeno prepričali. Zato na podlagi tega ni mogoče sklepati, da obstajajo dvomi glede stanja pečata. Splošno sodišče je odločilo, da dejstvo, da so bile fotografije, na katere se je oprla Komisija, posnete po odprtju vrat, ni tako, da bi izpodbijalo dokazno vrednost zgoraj navedenih dokazov.
- 43 Splošno sodišče je v točkah od 166 do 171 izpodbijane sodbe preučilo peti tožbeni razlog, in sicer domnevno napačno predpostavko, da je bila varnostna folija ustrezna za uradno nameščanje pečatov Komisije, s tem da naj bi bila ta folija zasnovana zato, da bi se dokazalo, da „vsebnik ali zavarovani proizvod“ ni bil odprt. Splošno sodišče je odločilo, prvič, da čeprav v tehničnem listu spornega pečata ni izrecno naveden način, kako jo Komisija uporablja, pa je iz tega tehničnega lista razvidno, da se z varnostno folijo dokaže morebitni poseg, in sicer tako, da se nalepka uniči, če jo kdo poskusi odstraniti, kar ravno ustreza tej uporabi. Kadar proizvajalec svetuje uporabo dodatnih sredstev za zavarovanje v primerih, v katerih „bi lahko imel poseg zelo hude posledice, na primer veliko finančno izgubo“, je iz varnostnega lista razvidno, da ta nasvet nakazuje možnost „lažne negativne reakcije“.
- 44 Drugič, Splošno sodišče je poudarilo, da so predstavniki družbe E.ON Energie priznali namestitev pečata v skladu s členom 20(2)(d) Uredbe št. 1/2003 in da je mogoče šteti, da bi zadnjenavedena, če bi bilo treba, med nameščanjem takoj izrazila dvome o primernosti varnostne folije. Tretjič, Splošno sodišče je v okviru šestega tožbenega razloga odločalo o trditvah družbe E.ON Energie v zvezi z „alternativnimi scenariji“, ki bi lahko povzročili stanje spornega pečata.
- 45 Splošno sodišče je v točkah od 199 do 234 izpodbijane sodbe zavrnilo šesti tožbeni razlog, in sicer da Komisija ni upoštevala „alternativnih scenarijev“, ki bi lahko povzročili stanje spornega pečata. Splošno sodišče je – potem ko je poudarilo, da mora načeloma podjetje, ki trdi, da obstaja alternativno pojasnilo za dejstva, ki jih je ugotovila Komisija, da bi dokazala na eni strani obstoj okoliščine, ki jo je navedla, in na drugi strani, da ta okoliščina izpodbija dokazno vrednost dokazov, na katere se je oprla Komisija – spomnilo, da je s tem, ko je zavrnilo četrti tožbeni razlog, že odločilo, da je Komisija utemeljeno sklepala, da je bil sporni pečat poškodovan v noči z 29. na 30. maj 2006. Preučiti bi bilo torej treba, ali je družbi E.ON Energie uspelo dokazati nasprotno.
- 46 Prvič, Splošno sodišče je odločilo, da družba E.ON Energie ni dokazala obstoja „zunanjih vplivov“, zaradi katerih naj bi se na spornem pečatu pojavili napisi „VOID“. Podrobneje, navedlo je, da navedeno podjetje ni predložilo dokaza za vzročno povezavo med morebitno prekoračitvijo najdaljšega roka uporabe tega pečata in pojavom navedenih napisov ob upoštevanju dejstva, da drugi uporabljeni pečati iz iste serije niso pokazali pozitivne reakcije. Navedlo je tudi, da družba E.ON Energie ni dokazala, da bi se, ker je uslužbenka čistilnega podjetja za čiščenje zapečatenih vrat uporabila čistilo Synto, tvegala lažna pozitivna reakcija spornega pečata. Splošno sodišče je dodalo, da bi morala družba E.ON Energie v vsakem primeru čistilno podjetje obvestiti o pomenu pečata in zagotoviti, da uslužbenka tega podjetja spornega pečata ne bi poškodovala.
- 47 Splošno sodišče je ugotovilo tudi, da družba E.ON Energie ni dokazala, da so stopnja vlage v zraku v zadevni noči v Münchnu, morebitni tresljaji in tresenja, povezana z morebitno zasedenostjo prostora G.506, ki se nahaja poleg prostora G.505, ki je bil zapečaten, in celo skupni učinek teh dejavnikov,

čezmerna starost spornega pečata in delovanje čistila Synto nanj v noči z 29. na 30. maj 2006 povzročili spremembo stanja navedenega pečata. Splošno sodišče je glede trditve v zvezi z dejstvom, da naj prostor G.505 v sporni noči ne bi bil odprt, spomnilo, da je v točki 38 te sodbe odločilo, da Komisiji ni treba dokazati nasprotnega.

- 48 Drugič, Splošno sodišče je ugotovilo, da z izvedenskimi mnenji, ki jih je predložila družba E.ON Energie, ni dokazano, da so okoliščine, ki jih je navedla ta družba, povzročile spremembo stanja spornega pečata, in da imajo v vsakem primeru več pomanjkljivosti, med drugim zaradi poskusov na majhnih vzorcih, količine uporabljenega čistila in zavrnitve družbe E.ON Energie, da bi uporabila originalne pečate in da bi dovolila, da je pri poskusih lahko navzoč uslužbenec Komisije. Tretjič, Splošno sodišče je več ugovorov družbe E.ON Energie v zvezi s poročiloma gospoda Kr., ki ju je naročila Komisija, zavrnilo kot neupoštevne oziroma nedokazane. Četrtrič, Splošno sodišče je presodilo, da se ob upoštevanju dejstva, da družba E.ON Energie ni predložila dokazov, zaradi katerih bi bila omajana dokazna vrednost dokazov, ki jih je predložila Komisija, ni bilo treba izreči o domnevni „možnosti, da nastanejo lažne pozitivne reakcije“, ki naj bi bila razvidna iz točk 7, 74 in 75 obrazložitve sporne odločbe.
- 49 Splošno sodišče je v točkah od 238 do 247 izpodbijane sodbe preizkusilo sedmi tožbeni razlog, in sicer kršitev načela domneve nedolžnosti. Splošno sodišče je spomnilo, da je treba v skladu s sodno prakso v postopkih v zvezi s kršitvijo pravil o konkurenci navedeno načelo uporabljati, in zavrnilo trditev družbe E.ON Energie, ki je temeljila na „sugestivnem“ značaju vprašalnika, ki je bil z dopisom z dne 16. oktobra 2007 naslovljen na gospoda Kr.
- 50 S tem vprašalnikom naj bi bilo gospodu Kr. med drugim naročeno, naj navede razloge, zaradi katerih izvedenski mnenji, ki ju je predložila družba E.ON Energie, „nista v nasprotju“ z njegovim poročilom z dne 8. maja 2007, in naj „potrdi“, da skupek dejavnikov, ki jih je navedla ta družba, „ni mogel povzročiti“ lažne pozitivne reakcije. Splošno sodišče je predvsem poudarilo, da je imela dokazno breme v zvezi s tem družba E.ON Energie in da je bil cilj vprašalnika, da se ugotovi, ali so bili sklepi iz prvega poročila gospoda Kr. omajani z izvedenskimi mnenji, ki jih je predložila družba E.ON Energie, čeprav je gospod Kr. že ustno podal nekaj pripomb na ugotovitve iz navedenih mnenj. Nazadnje je Splošno sodišče navedlo, da je gospod Kr. v drugem poročilu „odprto“ postavljena vprašanja preoblikoval, preden je nanje odgovoril. Iz vseh teh razlogov je Splošno sodišče sedmi tožbeni razlog zavrnilo.
- 51 Splošno sodišče je v točkah od 254 do 263 izpodbijane sodbe zavrnilo osmi tožbeni razlog, in sicer kršitev člena 23(1) Uredbe št. 1/2003, ker naj bi Komisija v točki 101 obrazložitve sporne odločbe neupravičeno menila, da je mogoče družbi E.ON Energie naložiti odgovornost za ravnanje tretjih oseb in da naj bi v obravnavanem primeru ne bilo mogoče govoriti o malomarnosti, ker uslužbenka čistilnega podjetja ni mogla vedeti, da je njeno dejanje stvarni element poškodbe pečata. Prvič, Splošno sodišče je presodilo, da trditve družbe E.ON Energie, da imetniki ključev niso odprli vrat zadevnega prostora, niso upoštevne, ker Komisiji ni treba dokazati, da je kdo dejansko vstopil v ta prostor. Drugič, Splošno sodišče je navedlo, da so bile v skladu z ugotovitvami iz točk 101 in 103 obrazložitve sporne odločbe, ki niso bile izpodbijane, v času poškodbe pečata v poslopju le osebe, ki jim je to dovolila družba E.ON Energie, in da trditve, da so bili imetniki ključev le uslužbenci ali pooblašteni zastopniki te družbe, ni mogoče sprejeti. Tretjič, neseznantev uslužbencev čistilnega podjetja s posledicami, ki bi jih lahko imelo brisanje spornega pečata s krpo, namočeno v čistilo, je neupoštevna, ker ni bilo dokazano, da je čiščenje vrat s čistilom Syntom dejansko vplivalo na stanje tega pečata. Četrtrič, Splošno sodišče je spomnilo, da je trditve v zvezi s čezmerno starostjo spornega pečata zavrnilo v okviru preizkusa šestega tožbenega razloga.
- 52 Nazadnje je Splošno sodišče v točkah od 276 do 297 izpodbijane sodbe preučilo deveti tožbeni razlog, in sicer kršitev člena 253 ES in načela sorazmernosti pri določanju zneska globe.

- 53 Prvič, Splošno sodišče je spomnilo, da je treba v skladu s sodno prakso obrazložitev posameznega akta presoјati glede na okoliščine obravnavane zadeve, zlasti glede na njegov kontekst in glede na pravna pravila, ki urejajo zadevno področje, in da ni treba nujno podrobno navesti vseh upoštevnih dejanskih in pravnih elementov. Nato je spomnilo, da se je Komisija pri določitvi zneska globe, naložene družbi E.ON Energie, oprla na resnost kršitve in na posebne okoliščine obravnavanega primera, zlasti na obstoj znamenj, ki so kazala na to, da je družba E.ON Energie kršila pravila o konkurenci, na dejstvo, da je to prvi primer uporabe člena 23(1)(e) Uredbe št. 1/2003, in na potrebo, da bo naložena globa zagotovila vsaj odvračilni učinek te nove določbe.
- 54 Splošno sodišče je v zvezi s tem navedlo, da ker Komisija ni sprejela smernic v zvezi z določitvijo globe na podlagi člena 23(1)(e) Uredbe št. 1/2003, ni bila dolžna šifrirati v absolutni vrednosti ali odstotku in ji ni bilo treba številčno opredeliti – kot absolutno vrednost ali odstotno – osnovnega zneska globe ter morebitnih oteževalnih ali olajševalnih okoliščin. Splošno sodišče je torej trditvi v zvezi z neobstoјem obrazložitve sporne odločbe in v zvezi z domnevno kršitvijo pravice do obrambe, ki izhaja iz neobstoја obrazložitve, zavrnilo.
- 55 Drugič, Splošno sodišče je v zvezi s trditvijo o kršitvi načela sorazmernosti spomnilo, da v skladu s sodno prakso globe ne smejo biti nesorazmerne s cilji, ki jih uresničujejo, in da je Komisija v točkah od 105 do 108 obrazložitve sporne odločbe upravičeno navedla razloge, iz katerih je že poškodba pečata posebej huda kršitev ob upoštevanju, med drugim, potrebe po zagotovitvi odvračilnega učinka naloženih glob za primer poškodbe pečata, tako da podjetja ne bi mogla šteti, da jim poškodba pečata pri pregledu prinaša koristi. Komisija tako ni ugotovila oteževalnih okoliščin, ampak prej okoliščine, ki utemeljujejo naložitev dovolj odvračilne globe za kakršno koli poškodbo pečata.
- 56 Splošno sodišče je v zvezi z olajševalnimi okoliščinami, ki jih je navedla družba E.ON Energie, med drugim poudarilo, da dejstvo, da je bila poškodba pečata storjena iz malomarnosti, in ne naklepno, ni olajševalna okoliščina in da Komisija v obravnavani zadevi ni izhajala iz predpostavke o nujno namerni kršitvi. Splošno sodišče je presodilo tudi, da Komisija ni imela nobenega razloga, da bi družbo E.ON Energie seznanila s „posebno občutljivostjo“ varnostne folije, in da je bilo tudi dejstvo, da ni bilo mogoče ugotoviti, da bi iz prostora G.505 kdo odnesel dokumente, brezpredmetno. Tudi pomen prizadevanj družbe E.ON Energie, da je naročila izvedenska mnenja in zaslišala vse imetnike ključev, je brezpredmeten, ker so ta prizadevanja del uveljavljanja pravice do obrambe s strani družbe E.ON Energie in naj Komisiji ne bi olajšala pregleda. Splošno sodišče je spomnilo, da je Komisija v celoti upoštevala dejstvo, da je šlo za prvi primer poškodbe pečata, in v nasprotju s tem, kar zatrjuje družba E.ON Energie, odločilo, da globa 38 milijonov evrov, ki ustreza približno 0,14 % prometa te družbe, glede na kršitev ni nesorazmerna.
- 57 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je Splošno sodišče deveti tožbeni razlog in zato tudi tožbo družbe E.ON. Energie v celoti zavrnilo.

Postopek pred Sodiščem

Predlogi strank

- 58 Družba E.ON Energie Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi, sporno odločbo pa naj razglasi za nično;
 - podredno, izpodbijano sodbo razveljavi, sporno odločbo pa naj razglasi za nično v delu, v katerem so ji bili naloženi globa in stroški, ter ugodi njenim predlogom na prvi stopnji;
 - še bolj podredno, izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne Splošnemu sodišču v novo sojenje ter

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

59 Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo v celoti zavrne in

— družbi E.ON Energie naloži plačilo stroškov postopka.

Ponovno odprtje ustnega postopka

60 Komisija je z dopisom z dne 26. junija 2012 predlagala ponovno odprtje ustnega postopka. V utemeljitev svojega predloga je Komisija navedla svoje nestrinjanje s stališčem generalnega pravobranilca v zvezi s šestim pritožbenim razlogom in zatrdila, da so bila nekatera vprašanja, ki jih je postavil v zvezi s tem, nova in da zato v obravnavani zadevi načelo kontradiktornosti ni bilo spoštovano.

61 Opozoriti je treba, da lahko Sodišče v skladu s členom 61 Poslovnika po uradni dolžnosti ali na predlog generalnega pravobranilca oziroma na predlog strank odredi ponovno odprtje ustnega postopka, kadar meni, da ni dovolj poučeno ali da je o zadevi treba odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke niso razpravljale (glej sodbi z dne 3. marca 2009 v zadevi Komisija proti Avstriji, C-205/06, ZOdl., str. I-1301, točka 13, in z dne 6. septembra 2012 v zadevi Döhler Neuenkirchen, C-262/10, točka 30).

62 V zvezi s tem je treba spomniti, da je na podlagi člena 252, drugi odstavek, PDEU dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. V zvezi s tem Sodišča ne zavezujejo niti sklepni predlogi generalnega pravobranilca niti obrazložitev, ki ga pripelje do njih (glej sodbo z dne 11. novembra 2010 v zadevi Hogan Lovells International, C-229/09, ZOdl., str. I-11335, točka 26). Nestrinjanje stranke s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih preizkusi v njih, zato samo po sebi ne more biti razlog, ki bi upravičeval ponovno odprtje ustnega postopka.

63 Ker Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da je pridobilo dovolj podatkov za razsojanje, in ker zadeve ni treba obravnavati na podlagi trditev, o katerih stranki nista razpravljali, se predlog Komisije za ponovno odprtje ustnega postopka zavrne.

Pritožba

64 Uvodoma je treba spomniti, da je samo Splošno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja ter načeloma za presojo dokazov, ki jih je sprejelo za utemeljitev dejanskega stanja. Če so bili namreč ti dokazi pravilno pridobljeni in če so bila spoštovana splošna načela prava ter postopkovna pravila glede dokaznega bremena in izvajanja dokazov, je samo Splošno sodišče pristojno za presojo vrednosti, ki jo je treba pripisati predloženim dokazom. Ta presoja torej – razen če gre za izkrivljanje teh dokazov – ni pravno vprašanje, ki je predmet nadzora Sodišča (sodba z dne 3. septembra 2009 v zadevi Moser Baer India proti Svetu, C-535/06 P, ZOdl., str. I-7051, točka 32 in navedena sodna praksa).

65 Vendar ko Splošno sodišče ugotovi oziroma presodi dejansko stanje, je Sodišče pristojno, da opravi nadzor, pod pogojem, da je Splošno sodišče opredelilo njegov pravni značaj in pravne posledice, ki izhajajo iz njega (sodba z dne 1. junija 1994 v zadevi Komisija proti Brazzelli Lualdi in drugim, C-136/92 P, Recueil, str. I-1981, točka 49).

Prvi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri porazdelitvi dokaznega bremena ter kršitev načela domneve nedolžnosti in načela odločanja prava Unije in dubio pro reo

Trditve strank

- 66 Družba E.ON Energie meni, da naj bi Splošno sodišče po tem, ko je v točki 48 izpodbijane sodbe ugotovilo, da mora Komisija dokazati kršitve, ki jih ugotovi, v točki 55 obrnilo dokazno breme s tem, da je presodilo, da morajo zadevna podjetja, kadar se Komisija sklicuje na neposredne dokaze, pokazati, da ti dokazi ne zadostujejo. Po mnenju družbe E.ON Energie naj Splošno sodišče med drugim ne bi upoštevalo dejstva, da dokaz, in sicer poškodovani pečat, ki je nesporno presešel rok uporabnosti, ni dovolj natančen in torej načeloma zadosten dokaz za obstoj kršitve. Ugovarja zlasti temu, da je Splošno sodišče po analogiji uporabilo sodbo z dne 8. julija 1999 v zadevi Montecatini proti Komisiji (C-235/92 P, Recueil, str. I-4539), saj po njenem mnenju poškodba takega pečata v nasprotju z listinskimi dokazi ni neposreden in zadosten, ampak dvoumen dokaz. Drugi dokazi, na katere se sklicuje Splošno sodišče, naj bi bili zgolj posredni dokazi.
- 67 Družba E.ON Energie poleg tega trdi, da je za negotovost v zvezi z ustreznostjo pečata, ki je bil dejansko uporabljen v obravnavani zadevi, odgovorna Komisija, ker je uporabila pečat po izteku njegovega roka uporabnosti in pred odprtjem vrat prostora dokazov ni zavarovala. V repliki je dodala, da je bil zato sporni pečat slabo nameščen, saj bi bilo treba za njegovo pravilno namestitev upoštevati navedbe proizvajalca na tehničnem listu proizvoda. Dejstvo, da ne more predložiti dokazov, kar je posledica ravnanja Komisije, družbi E.ON Energie ne bi smelo škodovati. Zato naj bi bilo torej dokazno breme obrnjeno, tako da bi bilo moralo Splošno sodišče zahtevati, naj Komisija dokaže, da je bil sporni pečat nameščen pravilno in je pravilno deloval, namesto da je od družbe E.ON Energie zahtevalo nasprotni dokaz, kot naj bi to storilo v točki 170 izpodbijane sodbe. Družba E.ON Energie trdi, da je prvi pritožbeni razlog dopusten, ker je porazdelitev dokaznega bremena pravno vprašanje in bi Splošno sodišče, če ne bi napačno uporabilo prava, kot je to očitano v prvem pritožbenem razlogu, morebiti dejansko stanje v obravnavani zadevi presodilo drugače. Družba E.ON Energie naj bi pred Sodiščem ne izpodbijala dejanskega stanja, ki ga je ugotovilo Splošno sodišče, kot takega.
- 68 Komisija meni, da se vprašanje, ali je navedla dokaze za poškodovanje pečata, nanaša na presojo dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče, in da mora nadzor Sodišča nad njo ostati v strogo določenih mejah. Ker se družba E.ON Energie ni sklicevala na izkrivljanje dokazov, naj bi bil prvi pritožbeni razlog nedopusten. Poleg tega trditve, ki je bila navedena prvič – in torej prepozno – v repliki, da je bil sporni pečat slabo nameščen zaradi čezmerne starosti, ne more upravičiti prealnitve dokaznega bremena, ki ga je predlagala družba E.ON Energie.
- 69 Poleg tega je dokazni standard, kot je Splošno sodišče poudarilo v točkah od 53 do 55 izpodbijane sodbe, odvisen od narave dokazov, ki jih je predložila Komisija, da bi dokazala kršitev. Komisija navaja, da kadar se v primeru usklajenih ravnanj opre samo na stališča v zvezi z vzporednim ravnanjem na trgu in v zvezi s tem domneva, da ga ni mogoče razlagati drugače kot z usklajevanjem med zadevnimi podjetji, za to, da se ta podjetja razbremenijo krivde, zadostuje, da podajo dokaze za okoliščine, s katerimi je mogoče drugače pojasniti dejstva. Nasprotno, bilo naj bi drugače, če bi se Komisija lahko sklicevala na dokaze, iz katerih bi bilo razvidno, da je opazovano ravnanje posledica usklajevanja, v takem primeru pa naj ne bi zadostovalo, da bi zadevna podjetja predložila alternativno razlago dejstev, ki jih je ugotovila Komisija. V tem primeru naj bi morala zadevna podjetja izpodbijati obstoj teh dejstev ob upoštevanju dokazov, ki bi jih predložila Komisija.
- 70 Komisija meni, da sta vprašanji, ali je izpolnila svojo obveznost prvotnega dokaznega bremena z neposrednimi dokazi in ali je podjetje predložilo nasprotni dokaz, povezani s presojo dejstev. Poleg tega naj bi ob upoštevanju navedb, ki jih je predložil proizvajalec spornega pečata, v obravnavani zadevi šlo za običajen primer namestitve funkcionalnega pečata tako, da bi morala družba E.ON Energie predložiti nasprotno dokaze, da bi dokazala svoje trditve v zvezi z lažno pozitivno reakcijo.

Komisija meni, da želi družba E.ON Energie z navajanjem trditve v zvezi z dokaznim standardom preusmeriti pozornost Sodišča z dejstva, da ji ni nikoli uspelo resno izpodbiti delovanja spornega pečata, kot ga je opisal proizvajalec in ki je bilo potrjeno s prakso Komisije ter ga je preveril tehnični strokovnjak, gospod Kr.

Presoja Sodišča

- 71 Spomniti je treba, da je, kot je Splošno sodišče utemeljeno poudarilo v točki 48 izpodbijane sodbe, na področju konkurenčnega prava v primeru spora glede obstoja kršitve Komisija tista, ki mora predložiti dokaz o kršitvah, ki jih ugotovi, in navesti, kateri dokazi pravno zadostno dokazujejo obstoj dejstev, ki pomenijo kršitev (sodbi z dne 17. decembra 1998 v zadevi Baustahlgewebe proti Komisiji, C-185/95 P, Recueil, str. I-8417, točka 58; in z dne 6. januarja 2004 v združenih zadevah BAI in Komisija proti Bayerju, C-2/01 P in C-3/01 P, Recueil, str. I-23, točka 62).
- 72 Poleg tega je treba dvom sodišča razlagati v dobro podjetja, naslovnika odločbe o ugotovitvi kršitve (glej v tem smislu sodbo z dne 14. februarja 1978 v zadevi United Brands in United Brands Continenteal proti Komisiji, 27/76, Recueil, str. 207, točka 265). Načelo domneve nedolžnosti je namreč splošno načelo prava Unije, ki je zdaj določeno v členu 48(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- 73 Iz sodne prakse Sodišča je razvidno, da načelo domneve nedolžnosti velja pri postopkih, ki zadevajo kršitev pravil o konkurenci, ki se uporabljajo za družbe, kar lahko privede do naložitve glob ali periodičnih denarnih kazni (glej v tem smislu sodbo z dne 8. julija 1999 v zadevi Hüls proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-4287, točki 149 in 150; in zgoraj navedeno sodbo Montecatini proti Komisiji, točki 175 in 176).
- 74 Res je, da če Komisija na podlagi premise, da ugotovljenih dejstev ni mogoče pojasniti drugače kot z obstojem protikonkurenčnega ravnanja zadevnih podjetij, ugotovi kršitev pravil o konkurenci, mora sodišče Unije zadevno odločbo razglasiti za nično, kadar zadevna podjetja podajo trditve, s katerimi je mogoče drugače pojasniti dejstva, ki jih je ugotovila Komisija, in tako omogočajo drugo verjetno razlago zanje od tiste, na podlagi katere je Komisija sklepala na obstoj kršitve. V takem primeru namreč ni mogoče šteti, da je Komisija podala dokaze za kršitve pravil o konkurenci (glej v tem smislu sodbi z dne 28. marca 1984 v združenih zadevah Compagnie royale asturienne des mines in Rheinzink proti Komisiji, 29/83 in 30/83, Recueil, str. 1679, točka 16; in z dne 31. marca 1993 v združenih zadevah Ahlström Osakeyhtiö in drugi proti Komisiji, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 in od C-125/85 do C-129/85, Recueil, str. I-1307, točki 126 in 127).
- 75 Vendar je Sodišče tudi razsodilo, da kadar je Komisija lahko dokazala, da je podjetje sodelovalo na očitno protikonkurenčnih sestankih med podjetji, je Splošno sodišče lahko upravičeno presodilo, da mora to podjetje podati trditve, s katerimi je mogoče drugače pojasniti vsebino teh sestankov. Splošno sodišče s tem ni niti nepravilno prevelilo dokaznega bremena niti kršilo domneve nedolžnosti (zgoraj navedena sodba Montecatini proti Komisiji, točka 181).
- 76 Splošno sodišče je v točki 56 izpodbijane sodbe prav tako upravičeno poudarilo, da kadar se Komisija opira na dokaze, ki načeloma zadostujejo za to, da se dokaže obstoj kršitve, ne zadostuje, da se zadevno podjetje sklicuje na možnost, da je nastala okoliščina, ki bi lahko vplivala na dokazno vrednost teh dokazov, da bi morala zato Komisija dokazati, da ta okoliščina ni mogla vplivati na njihovo dokazno vrednost. Nasprotno, zadevno podjetje mora po eni strani pravno zadostno dokazati obstoj okoliščine, na katero se sklicuje, in po drugi strani to, da je zaradi te okoliščine omajana dokazna vrednost dokazov, na katere se opira Komisija, razen če takega dokaza ne bi moglo predložiti zaradi ravnanja Komisije.

- 77 V obravnavani zadevi družba E.ON Energie Splošnemu sodišču očita, da je po analogiji uporabilo točko 181 zgoraj navedene sodbe Montecatini proti Komisiji za primer poškodbe pečata, ki ga je obravnavalo v zadevi, v kateri je bila sprejeta izpodbijana sodba.
- 78 V delu, v katerem družba E.ON Energie izpodbija možnost uporabe po analogiji, je treba ugotoviti, da Splošno sodišče v zvezi s tem ni niti v točki 55 in naslednjih niti v točki 170 izpodbijane sodbe napačno uporabilo prava. Ker je Komisija ugotovila poškodbo pečata na podlagi dokazov, vključno z zapisnikom o poškodbi pečata, je Splošno sodišče lahko upravičeno presodilo, pri čemer je po analogiji uporabilo zgoraj navedeno sodbo Montecatini proti Komisiji, da mora družba E.ON Energie predložiti dokaze za izpodbijanje te trditve, in pri tem Splošno sodišče ni niti neupravičeno preevalilo dokaznega bremena niti kršilo načela domneve nedolžnosti.
- 79 V delu, v katerem želi družba E.ON Energie podpreti trditev v okviru prvega pritožbenega razloga v zvezi s prekoračitvijo roka uporabnosti spornega pečata, zadostuje, da izpodbija presojo dejanskega stanja s strani Splošnega sodišča v zvezi z različnimi predloženimi dokazi. V zvezi s tem so torej njene trditve v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 64 in 65 te sodbe, nedopustne.
- 80 Glede trditve o domnevi nedolžnosti Komisije v zvezi z dobrim delovanjem spornega pečata, ki je bil dejansko uporabljen v obravnavani zadevi, je treba spomniti, da je bilo v točki 76 te sodbe navedeno, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava, ko je štelo, da ima dokazno breme družba E.ON Energie, razen če takega dokaza ne bi moglo predložiti zaradi ravnanja Komisije. Splošno sodišče si je postavilo ustrezno pravno vprašanje in nato na podlagi dokazov, ki so mu bili predloženi v točkah od 57 do 63, od 99 do 124 in od 134 do 156, odločilo, da negotovost Komisije ni bila dokazana, ker je dokazno breme dejansko nosila družba E.ON Energie. V delu, v katerem družba E.ON Energie izpodbija to presojo Splošnega sodišča o dejanskem stanju, je njena trditev v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 64 in 65, nedopustna.
- 81 Prvi pritožbeni razlog je treba zato zavriniti.

Drugi pritožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve pri uporabi načel, s katerimi je urejeno dokazno breme

Trditve strank

- 82 Družba E.ON Energie Splošnemu sodišču očita, da je kršilo obveznost obrazložitve, ki jo ima, ker je sprejelo napačno pravno opredelitev. Meni, da Splošno sodišče pri prealitivni dokaznega bremena ni upoštevalo merila „vprašanja“ dokazne vrednosti spornega pečata, na katero se je prvotno v točki 56 izpodbijane sodbe samo sklicevalo, s tem da je v točkah 202 in 203 te sodbe zahtevalo neposredni dokaz za „vzročno povezavo“ med prekoračitvijo roka uporabnosti in lažno pozitivno reakcijo. Družba E.ON Energie meni, da se zaradi kontradiktornosti in nezadostnosti zadevne obrazložitve postavlja pravno vprašanje in da je torej drugi pritožbeni razlog dopusten.
- 83 Komisija meni, da je ta pritožbeni razlog nedopusten, ker se družba E.ON Energie ne sklicuje na obrazložitev izpodbijane sodbe, ki je jasna, ampak le na presojo dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče. V vsakem primeru po njenem mnenju ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 84 V nasprotju s trditvami Komisije je drugi pritožbeni razlog dopusten. V delu, v katerem se družba E.ON Energie pritožuje nad domnevnim nasprotjem med pravnim pravilom, določenim v točki 56 izpodbijane sodbe, in izvajanjem tega pravila v točki 202 ter tako izpodbija doslednost obrazložitve, ki

jo je podalo Splošno sodišče v okviru uporabe prava Unije v zvezi z dokaznim bremenom, namreč postavlja pravno vprašanje o uporabi tega prava s strani Splošnega sodišča (sodba z dne 26. aprila 2007 v zadevi Alcon proti UUNT, C-412/05 P, ZOdl., str. I-3569, točka 89).

- 85 V zvezi z utemeljenostjo navedenega pritožbenega razloga zadostuje navesti, kot je spomnil generalni pravobranilec v točki 37 sklepnih predlogov, da kadar Splošno sodišče določi načelo, v točki 56 izpodbijane sodbe, da mora okoliščina, na katero se sklicuje družba E.ON Energie, omajati dokazno vrednost dokazov, na katere se opira analiza Komisije, to med obema seveda predpostavlja vzročno zvezo.
- 86 Zaradi okoliščine, ki jo navaja družba E.ON Energie pred Splošnim sodiščem, in sicer prekoračitev roka uporabnosti spornega pečata, se namreč lahko omaja dokazna vrednost napisov „VOID“ na pečatu samo, če se dokaže, da obstaja vzročna povezava med iztekom roka uporabnosti navedenega pečata in pojavom navedenih napisov. Zato je treba skleniti, da Splošno sodišče s tem, ko je iskalo obstoj take povezave v točkah 202 in 203 izpodbijane sodbe, ni uporabilo drugega pravnega merila, kot je ta, naveden v točki 56 izpodbijane sodbe.
- 87 Drugi pritožbeni razlog je treba zato zavrni.

Tretji pritožbeni razlog: izkrivljenje dokazov, kršitev načel pravne države in pravice do dobrega vodenja upravnega postopka ter nelogičnost in napačnost obrazložitve v zvezi s presojo pravilnosti namestitve spornega pečata

Trditve strank

- 88 S tretjim pritožbenim razlogom družba E.ON Energie z več vidikov postavlja pod vprašaj presojo Splošnega sodišča glede pravilnosti namestitve spornega pečata, navedeno v točkah od 102 do 115 izpodbijane sodbe.
- 89 Prvič, glede izkrivljanja dokazov družba E.ON Energie poudarja, da celovitost pečata zajema tako notranji kot zunanji vidik in da je mogoče le zadnjenavedenega dokazati s sklicevanjem na zapisnik o pravilni namestitvi pečata. S tem naj bi Splošno sodišče zanemarilo notranjo celovitost pečata, ki je od zunaj ni bilo mogoče opaziti v kratkem času od namestitve do trenutka, ko je ekipa za preiskovanje zapustila prostore. Splošno sodišče naj bi zato, ker je zanemarilo to okoliščino, kršilo načelo pravne države in pravico do dobrega vodenja upravnega postopka, saj na prvi pogled ni moglo presoditi pravilnosti ukrepa Komisije.
- 90 Poleg tega naj bi Splošno sodišče izkrivilo dokaz z zapisnikom o namestitvi spornega pečata, ker naj bi mu pripisalo trdilno vrednost, ki je ni imel, ker je v točki 104 izpodbijane sodbe navedlo, da je zadosten dokaz za to, da je bil sporni pečat nameščen pravilno. Dalje, Splošno sodišče naj bi, ker je v točki 115 izpodbijane sodbe razsodilo, da je bil pečat „prilepljen na vrata prostora G.505 in njihov podboj ter da je bil nedotaknjen v smislu, da na njem, ko je ekipa za preiskovanje zapustila prostore tožeče stranke, ni bilo vidnih napisov „VOID“, sprejelo merila za razmejevanje, ki se pri presoji notranje ustreznosti spornega pečata, da bi izpolnjeval svojo funkcijo, ne upoštevajo. S tem naj bi Splošno sodišče kršilo zakon logike.
- 91 Drugič, družba E.ON Energie Splošnemu sodišču očita, da je svojo analizo oprlo na izjave preiskovalcev Komisije in Bundeskartellamta v zvezi z namestitvijo navedenega pečata. Te naj ne bi bile upoštevne, ker naj preiskovalci ne bi bili sposobni oceniti notranje celovitosti spornega pečata.
- 92 Tretjič, družba E.ON Energie trdi, da se ni imela možnosti niti seznaniti s posebno občutljivostjo varnostne folije niti posledično preveriti njenih konkretnih lastnosti. Splošno sodišče naj bi v zvezi s tem storilo napako pri obrazložitvi, ker naj bi se v točki 51 izpodbijane sodbe sklicevalo na to, da je

bila družba E.ON Energie „dobro seznanjena s pomenom [takih znakov]“, in sicer znakov „VOID“. Družba E.ON Energie meni, da ni mogoče izključiti, da se skrita napaka ali predhodna poškodba spornega pečata ni mogla pokazati šele pozneje oziroma da zaradi neupoštevanja delovanja tega pečata nihče ni bil dovolj pozoren na njegovo zunanjo celovitost.

- 93 Komisija meni, da skuša družba E.ON Energie s tretjim pritožbenim razlogom v resnici izpodbiti ugotovitve dejanskega stanja Splošnega sodišča, zato je ta pritožbeni razlog nedopusten.

Presoja Sodišča

- 94 Pri trditvah v zvezi z izkrivljanjem dokazov je treba, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 50 sklepnih predlogov, razlikovati med tistimi, ki se nanašajo na presojo Splošnega sodišča v zvezi s celovitostjo spornega pečata, in tistimi, ki se nanašajo na presojo dokazne vrednosti zapisnika o namestitvi tega pečata.
- 95 V delu, v katerem družba E.ON Energie izpodbija presojo Splošnega sodišča v zvezi s celovitostjo spornega pečata, je treba navesti, da poudarja svojo opredelitev pojma nespremenjenosti pečata, glede katere Sodišču predlaga, naj opravi nadzor presoje dokazov, ki jo je opravilo Splošno sodišče.
- 96 Vendar vprašanje, ali je mogoče šteti, da je bil sporni pečat spremenjen, ni vprašanje izkrivljanja dokazov, ampak dejansko vprašanje. Družba E.ON Energie tako dejansko ugovarja presoji dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče v zvezi z nedotaknjenostjo spornega pečata na podlagi dokazov, ki so mu bili predloženi. Iz sodne prakse, navedene v točki 64 te sodbe, je razvidno, da so v okviru te pritožbe te trditve nedopustne.
- 97 Poleg tega družba E.ON Energie ni pojasnila, zakaj naj bi Splošno sodišče pri presoji dejstev, ki jo je opravilo, kršilo načeli pravne države in pravice do dobrega vodenja upravnega postopka. Zato je tudi te trditve treba zavriniti.
- 98 Glede domnevnega izkrivljanja zapisnika o namestitvi spornega pečata je treba, tako kot je navedel generalni pravobranilec v točki 56 sklepnih predlogov, spomniti, da je ta dokaz verodostojen, dokler se ne dokaže nasprotno, tako glede pravilne namestitve tega pečata kot glede dejstva, da je bil prilepljen na vrata prostora G.505, kar so okoliščine, ki so jih ugotovili predstavniki Komisije in Bundeskartellamt 29. maja 2006 zvečer. Vendar družba E.ON Energie s trditvijo v zvezi s tem v ničemer ne razkriva, da je Splošno sodišče vsebinsko nepravilno razumelo navedeni zapisnik, in ne zatrjuje ničesar, kar bi dokazovalo, da bi bile ugotovitve v njem nepravilne ali izjave lažne.
- 99 Trditve v zvezi z izkrivljanjem zapisnika o namestitvi spornega pečata je treba zato zavriniti kot neutemeljene.
- 100 Glede očitka, ki ga je družba E.ON Energie navedla Splošnemu sodišču, ko je grajala upoštevnost izjav preiskovalcev, ker naj ne bi bili sposobni oceniti notranjega delovanja navedenega pečata, je treba, kot je bilo navedeno v točki 95 te sodbe, spomniti, da je družba E.ON Energie s tem želela sprejeti svojo opredelitev pojma nespremenjenosti pečata. Vendar je, kot je Sodišče razsodilo v točki 96 te sodbe, vprašanje, ali je mogoče šteti, da je sporni pečat spremenjen, dejansko vprašanje, ki je le v pristojnosti Splošnega sodišča.
- 101 Poleg tega je v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 64 te sodbe, če so bili dokazi pravilno pridobljeni in če so bila spoštovana splošna načela prava ter postopkovna pravila glede dokaznega bremena in izvajanja dokazov, samo Splošno sodišče pristojno za presojo vrednosti, ki jo je treba pripisati dokazom, ki so mu bili predloženi (glej v tem smislu tudi sodbo z dne 10. maja 2007 v zadevi

SGL Carbon proti Komisiji, C-328/05 P, ZOdl., str. I-3921, točka 41 in navedena sodna praksa). Vendar želi družba E.ON Energie s trditvami v zvezi z upoštevnostjo izjav preiskovalcev izpodbiti vrednost, ki jo je Splošno sodišče pripisalo tem dokazom. To trditev je treba zato zavreči kot nedopustno.

- 102 Nazadnje, trditev družbe E.ON Energie o domnevno napačni obrazložitvi je brezpredmetna, ker se nanaša na podrobno obrazložen razlog Splošnega sodišča. Ugotovitev Splošnega sodišča v točki 105 izpodbijane sodbe, da je bila družba E.ON Energie „dobro seznanjena s pomenom“ znakov „VOID“, ki je predmet te trditve, je namreč del obrazložitve, ki temelji na odsotnosti ugovorov družbe E.ON Energie glede namestitve spornega pečata pred pojavom teh znakov, pri čemer ta obrazložitev le še dodatno potrjuje ugotovitve, do katerih je Splošno sodišče prišlo na podlagi drugih dokazov.
- 103 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je treba tretji pritožbeni razlog v celoti zavrniti.

Četrty pritožbeni razlog: nelogičnost obrazložitve v zvezi s presojo trditve glede prekoračitve najdaljšega roka uporabe spornega pečata

Trditve strank

- 104 Družba E.ON Energie meni, da je ta presoja pomanjkljivo obrazložena, ker krši „zakon logike“. Meni, da je Splošno sodišče v točki 203 izpodbijane sodbe na podlagi dobrega delovanja drugih pečatov, ki so bili uporabljeni pri drugih namestitvah pečatov v posloplju družbe E.ON Energie, prišlo do nelogičnega sklepa, da bi moral tudi sporni pečat delovati pravilno. Za serijsko proizvodnjo naj bi bilo torej značilno prav to, da se konkretna napaka pojavi samo na posameznih proizvodih. Komisija naj ne bi dokazala, da so vsi pečati iz iste serije brezhibni. Poleg tega naj bi bilo v obravnavani zadevi nesporno, da drugi pečati niso bili nameščeni na vratih, izdelanih iz lakiranih zvočnoizolacijskih plošč in podboja iz eloksiranega aluminija, ampak na treh omarah za spise. Družba E.ON Energie je poudarila, da nasprotuje logičnemu sklepanju na podlagi ugotovitev Splošnega sodišča, ne pa presoji dejanskega stanja, ki jo je opravilo slednje.
- 105 Komisija meni, da je četrty pritožbeni razlog nedopusten, ker družba E.ON Energie ugovarja samo ugotovitvam Splošnega sodišča v zvezi z dejanskim stanjem, in v vsakem primeru neutemeljen.

Presoja Sodišča

- 106 V delu, v katerem se je Splošno sodišče v točki 203 izpodbijane sodbe oprlo na dejstvo, da so vsi zadevni pečati iz iste serije, gre za ugotovitev dejanskega stanja, ki je družba E.ON Energie v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 64 in 65 te sodbe, če ne gre za izkrivljanje dejanskega stanja, pred Sodiščem ne more izpodbijati.
- 107 Glede trditve družbe E.ON Energie o domnevnih razlikah med podlagami, na katere so bili nameščeni zadevni pečati, je treba navesti, da družba E.ON Energie ne izpodbija izrecne izjave, navedene v točki 122 izpodbijane sodbe, da je v skladu s podatki, ki jih je podal proizvajalec in so bile potrjene s testi izvedenca Komisije, vrsta uporabljenega pečata „primerna za skoraj vse podlage“. V teh okoliščinah je ta trditev brezpredmetna, ker družba E.ON Energie ne upošteva ključnega dejavnika, ki utemeljuje obrazložitev Splošnega sodišča, in torej te obrazložitve ne more izpodbiti.
- 108 Nazadnje je treba dodati, da je Komisija upravičeno poudarila, da če bi lahko podjetje izpodbijalo dokazno vrednost pečata s tem, da bi se sklicevalo na možnost, da ima napako, bi ji bila v celoti odvzeta možnost uporabe pečatov. Take trditve, ki ni podprta z nobenim dokazom, ki bi dokazoval pomanjkljivost spornega pečata, ni mogoče sprejeti.

Peti pritožbeni razlog: nepravilno izvajanje dokazov, kršitev načela in dubio pro reo in protislovja v zvezi s presojo stanja spornega pečata

Trditve strank

- 109 Družba E.ON Energie Splošnemu sodišču očita, da je kršilo pravila postopka izvajanja dokazov, zakone logike ter temeljno načelo *in dubio pro reo*. Podrobneje, Splošno sodišče naj bi v točki 146 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je trditev v zvezi s stanjem napisov „VOID“ na podboju vrat zavrnilo kot brezpredmetno. Splošno sodišče naj bi s tem zašlo v protislovje z lastnimi ugotovitvami in neizpodbijanimi trditvami Komisije. Po mnenju družbe E.ON Energie naj bi namreč vsako premeščanje pečata nujno povzročilo poškodbo črk, tako da nedotaknjenost znakov „VOID“ dokazuje, da je izključena možnost, da bi bil pečat odlepljen in znova prilepljen. Če lažne pozitivne reakcije na delu spornega pečata, ki je prilepljen na podboje vrat, ni mogoče izključiti, je treba *in dubio pro reo* šteti, da je lahko enako glede dela pečata, ki je prilepljen na ploščo vrat, zaradi česar bi bilo mogoče izpodbiti tudi trditev, da dejstvo, da se na spornem pečatu ali vsaj na njegovem delu pokažejo napisi „VOID“, v vsakem primeru pomeni, da je bil navedeni pečat poškodovan in da je bila nalepka premeščena.
- 110 Poleg tega bi Splošno sodišče, če v zvezi s tem ne bi odredilo preiskovalnih ukrepov, kršilo pravilni postopek izvajanja dokazov. Družba E.ON Energie glede tega poudarja, da je vprašanje, ali je bil poseben dokaz pravilno predložen ob upoštevanju načel, ki veljajo na tem področju, vključno z načelom *in dubio pro reo*, pravno vprašanje.
- 111 Komisija tem trditvam ugovarja in predvsem meni, da želi družba E.ON Energie ponovno izpodbijati ugotovitve dejanskega stanja. Peti pritožbeni razlog naj bi bil torej nedopusten.

Presoja Sodišča

- 112 Uvodoma je treba spomniti, da je pritožba nedopustna, če se razlogi in trditve, ki so že bili predstavljeni pred Splošnim sodiščem, samo ponovijo ali dobesedno navajajo, vključno s tistimi, ki so temeljili na dejstvih, ki jih je to izrecno zavrnilo, ne da bi bila podana trditev, ki bi posebej opredeljevala domnevno napačno uporabo prava v sodbi tega sodišča. Taka pritožba je namreč v resnici predlog, ki bi omogočil le ponovno preučitev tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, za kar pa Sodišče ni pristojno (sodba z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 113 Nasprotno, kadar pritožnik izpodbija način, kako je Splošno sodišče razlagalo ali uporabilo pravo Unije, se lahko pravna vprašanja, obravnavana na prvi stopnji, v pritožbenem postopku ponovno obravnavajo. Če namreč pritožnik svoje pritožbe tako ne bi mogel utemeljiti z razlogi in trditvami, ki jih je že navajal pred Splošnim sodiščem, bi navedeni postopek deloma izgubil pomen (sodba z dne 18. januarja 2007 v zadevi PKK in KNK proti Svetu, C-229/05 P, ZOdl., str. I-439, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 114 Čeprav se družba E.ON Energie v obravnavani zadevi sklicuje na kršitev načela *in dubio pro reo* in na zatrjevano protislovno obrazložitev, edina pojasnila, ki jih je podala v utemeljitev teh trditev, dejansko izpodbijajo ugotovitev dejanskega stanja, do katerih je Splošno sodišče prišlo na podlagi dokazov, ki so mu bili predloženi. Tako ne pojasni napačne uporabe prava v presoji Splošnega sodišča in ne ugovarja načinu, kako je Splošno sodišče razlagalo ali uporabilo pravo Unije.
- 115 V zvezi s preiskovalnimi ukrepi, ki naj jih Splošno sodišče ne bi odredilo, je treba spomniti, da lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso samo Splošno sodišče presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča. Vprašanje, ali imajo ti elementi dokazno moč ali ne, je odvisno od njegove proste presoje dejstev, za nadzor nad katero v skladu z ustaljeno sodno

prakso Sodišče v pritožbenem postopku ni pristojno, razen če ne gre za izkrivljanje dejanskega stanja ali dokazov (glej sodbi z dne 4. marca 1999 v zadevi Ufex in drugi proti Komisiji, C-119/97 P, Recueil, str. I-1341, točka 66; in z dne 10. julija 2001 v zadevi Ismeri Europa proti Računskemu sodišču, C-315/99 P, Recueil, str. I-5281, točka 19).

- 116 Iz nobene navedbe v okviru pritožbe ni mogoče sklepati, da je v obravnavani zadevi tako. Kot je namreč navedel generalni pravobranilec v točki 84 sklepnih predlogov, se sklep Splošnega sodišča v točki 146 izpodbijane sodbe v zvezi z dejstvom, da je moral biti sporni pečat v noči z 29. na 30. maj 2006 odstranjen z vrat prostora G.505, v točkah od 136 do 145 izpodbijane sodbe pravno zadostno opira na presojo več dokazov, ki jih ima na voljo.
- 117 Splošnemu sodišču torej ni mogoče očitati, da ni ugodilo predlogu družbe E.ON Energie za odredbo dodatnih pripravljalnih dejanj.
- 118 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba peti pritožbeni razlog zavriniti.

Šesti pritožbeni razlog: napačna uporaba prava in, podrobneje, kršitev načela sorazmernosti pri presoji resnosti kršitve in zneska globe

Trditve strank

- 119 Družba E.ON Energie trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in je, podrobneje, kršilo načelo sorazmernosti, ker pri presoji resnosti kršitve in zneska globe ni upoštevalo tega, da Komisija ni dokazala, da so bila vrata prostora G.505 dejansko odprta ali da so bili iz njega odneseni dokumenti. Meni, da gre za odločilne dokaze, saj – kot izhaja iz točke 291 izpodbijane sodbe – se pečat namesti prav zato, da bi se preprečilo kakršno koli ravnanje z dokumenti, shranjenimi v zapečatenem prostoru. Dodaja, da bi bilo moralo zato Splošno sodišče v okviru izvajanja svoje neomejene pristojnosti znesek globe znižati. Poleg tega družba E.ON Energie trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo v zvezi s pravili o izvajanju dokazov, ker ni odredilo preiskovalnih ukrepov glede vprašanja odprtja vrat.
- 120 Družba E.ON Energie trdi tudi, da je dejstvo, da je Komisija uporabljala pečate, katerih rok uporabnosti se je že iztekel, vodilo do položaja negotovosti, ki bi ga moralo Splošno sodišče pri določitvi zneska globe upoštevati. V zvezi s tem se družba E.ON Energie po analogiji sklicuje na sodbo Sodišča z dne 16. decembra 1975 v zadevi Suiker Unie in drugi proti Komisiji (od 40/73 do 48/73, 50/73, od 54/73 do 56/73, 111/73, 113/73 in 114/73, Recueil, str. 1663, točka 556), v kateri je Sodišče v bistvu presodilo, da se kršitev, ki je nastala zaradi določenega ravnanja, pri določitvi zneska globe ne more upoštevati, ker ni mogoče izključiti, da je bilo na podlagi obvestila Komisije mogoče sklepati, da se tako ravnanje kljub temu šteje za združljivo s pravom Unije.
- 121 Splošno sodišče naj tako ne bi upoštevalo olajševalne okoliščine, in sicer dejstva, da je Komisija sama povzročila nejasen položaj v zvezi s stanjem spornega pečata, ki je bil zavajajoč in ga po dogodku ne bi bilo mogoče pojasniti. Sodišče bi torej moralo pri nadzoru v okviru pritožbe opredeliti in upoštevati vse upoštevne dejavnike pri presoji resnosti določenega ravnanja.
- 122 Komisija vse navedene trditve izpodbija in Sodišču predlaga, naj šesti pritožbeni razlog zavrne.

Presoja Sodišča

- 123 Uvodoma je treba spomniti, da ima Splošno sodišče v skladu s členom 261 PDEU in členom 31 Uredbe št. 1/2003 neomejeno pristojnost v zvezi z globami, ki jih določi Komisija.

- 124 Splošno sodišče je torej pristojno, da preseže le nadzor zakonitosti teh glob in nadomesti presojo Komisije s svojo ter tako odpravi, zniža ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen (sodba z dne 8. februarja 2007 v zadevi *Groupe Danone* proti Komisiji, C-3/06 P, ZOdl., str. I-1331, točka 61 in navedena sodna praksa).
- 125 Nasprotno pa Sodišče pri odločanju o pravnih vprašanjih v okviru pritožb zaradi pravičnosti s svojo presojo ne sme nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki je v okviru neomejene pristojnosti odločalo v zvezi z zneskom globe, izrečene podjetjem zaradi kršitve prava Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 6. aprila 1995 v zadevi *BPB Industries* in *British Gypsum* proti Komisiji, C-310/93 P, Recueil, str. I-865, točka 34; in z dne 16. novembra 2000 v zadevi *KNP BT* proti Komisiji, C-248/98 P, Recueil, str. I-9641, točka 54).
- 126 Tako bi bilo, če bi Sodišče ocenilo, da višina sankcije ni le neprimerna, ampak tudi toliko čezmerna, da je nesorazmerna, le treba zaradi neprimernosti zneska globe ugotoviti, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo.
- 127 Splošno sodišče je glede trditve družbe *E.ON Energie* v zvezi z domnevno nesorazmernim značajem globe, ki je bila naložena v obravnavani zadevi, v točki 294 izpodbijane sodbe navedlo tri razloge, s katerimi je pojasnilo svojo odločitev o določitvi zneska globe na 38 milijonov evrov, in sicer, prvič, posebej resno poškodbo pečata, drugič, velikost družbe *E.ON Energie* in, tretjič, potrebo po tem, da se globi zagotovi dovolj odvrčilen učinek.
- 128 V zvezi s prvim razlogom je treba navesti, kot je poudarila Komisija, da je Splošno sodišče v točkah 85 in 218 pravilno pojasnilo, da za to, da bi dokazali poškodbo pečata, ni pomembno, ali je kdo vstopil v zapečateni prostor. Cilj členov 20(2)(d) in 23(1)(e) Uredbe št. 1/2003 je, da se zavarujejo pregledi pred grožnjo, ki izhaja iz preprostega dejstva, da je bil pečat poškodovan, kar je povzročilo dvom o neoporečnosti dokazov v zapečatenem prostoru.
- 129 Ob upoštevanju zgoraj navedenega Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava, ko je v točki 294 izpodbijane sodbe štelo, da je kršitev s poškodbo pečata po naravi posebej resna, in je zato treba zavrniti trditve družbe *E.ON Energie*, da bi se morala zaradi dejstva, da vrata prostora G.505 v noči z 29. na 30. maj 2006 niso bila odprta, ta presoja spremeniti.
- 130 V zvezi z drugim razlogom, in sicer velikostjo družbe *E.ON Energie*, je treba spomniti, da je Splošno sodišče pri presoji sorazmernosti globe s to velikostjo v točki 296 izpodbijane sodbe navedlo dejstvo, da globa 38 milijonov evrov, ki je bila naložena temu podjetju, pomeni 0,14 % njenega letnega prometa. V zvezi s tem zadostuje navesti, da tega odstotka, ki je bil naveden že v točki 113 sporne določbe, družba *E.ON Energie* ni izpodbijala niti pred Splošnim sodiščem niti pred Sodiščem in da gre v okviru te pritožbe torej za ugotovljeno dejstvo.
- 131 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da družba *E.ON Energie* ni predložila nobene trditve, s katero bi dokazala, da je dejstvo, da je Splošno sodišče potrdilo določitev takega zneska globe, nesorazmerno z velikostjo podjetja kot takega.
- 132 Podobno je treba v zvezi s tretjim razlogom, ki se nanaša na potrebo po tem, da se zagotovi dovolj odvrčilen učinek globe, spomniti, da lahko Komisija na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 v primeru ugotovitve kršitve bistvenih pravil, določenih v členih 81 ES in 82 ES, naloži globo v višini do 10 % celotnega prometa podjetja v prejšnjem poslovnem letu. Podjetje, ki bi oviralo pregled Komisije s tem, da bi poškodovale pečate, ki jih je namestila zadnjenavedena, da bi ohranila neoporečnost dokumentov v času, ki je potreben za pregled, bi se lahko z odstranitvijo dokazov, ki jih je zbrala Komisija, izognilo sankciji in ga je treba zato z zneskom globe, ki se določi na podlagi člena 23(1) Uredbe št. 1/2003, od takih ravnanj odvzeti. Vendar od trenutka, ko je ugotovljena poškodba pečata, ni mogoče izključiti, da je do takih ravnanj prišlo.

- 133 Tako globe, ki jo je mogoče naložiti družbi E.ON Energie na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 v primeru, da se obravnavana ravnanja dokažejo, in sicer globe 38 milijonov evrov, ki je določena v sporni odločbi, ki jo je potrdilo Splošno sodišče in pomeni 0,14 % letnega prometa podjetja, glede na potrebo po tem, da se globi zagotovi dovolj odvračilen učinek, ni mogoče šteti za čezmerno. Dodati je treba, da je Splošno sodišče s tem, ko je v točki 294 izpodbijane sodbe podalo tri razloge, navedene v točki 127 te sodbe, pravno zadostno obrazložilo svojo odločitev – sprejeto v okviru izvajanja njegove neomejene pristojnosti – o sorazmernosti naložene sankcije.
- 134 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba trditve družbe E.ON Energie v zvezi z domnevno kršitvijo načela sorazmernosti v okviru presoje resnosti kršitve in zneska globe v celoti zavrniti.
- 135 Glede trditve družbe E.ON Energie o izvajanju dokazov v delu, v katerem družba E.ON Energie v zvezi s tem trdi, da bi Splošno sodišče moralo odrediti preiskovalne ukrepe, da bi dokazalo, če in, po potrebi, kako so bila vrata prostora G.505 v noči z 29. na 30. maj 2006 odprta, je treba spomniti, da v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 115 te sodbe, samo Splošno sodišče presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča. Ob upoštevanju tega mu v okviru šestega pritožbenega razloga ni mogoče očitati, da je med drugim v točkah od 84 do 86 izpodbijane sodbe odločilo, da ne bo zahtevalo predložitve dodatnih dokazov, in predvsem, da imetnikov ključev ne bo zaslišalo kot priče, predvsem ker so te osebe v upravnem postopku že podale izjave pod prisego.
- 136 V zvezi s trditvijo družbe E.ON Energie, da naj bi Komisija sama povzročila nejasen položaj, ki je bil zavajajoč in ga po dogodku ne bi bilo mogoče pojasniti, je treba navesti, da zgoraj navedene sodbe Suiker Unie in drugi proti Komisiji, ki jo je navedla v okviru tega, ni mogoče prenesti na obravnavani primer. Sodišče je namreč že zavrnilo vse pritožbene razloge, ki se nanašajo na izpodbijanje vsebinske presoje in ki jih je opravilo Splošno sodišče ter predvsem presojo, v skladu s katero prekoračitev roka uporabnosti spornega pečata ni vplivala na njegovo delovanje, opravljeno v točkah 63 in od 199 do 203 izpodbijane sodbe, in na katero je spomnilo pri določitvi globe v točki 290. Družba E.ON Energie naj tako ne bi imela nobenega razloga za nasprotovanje uporabi spornega pečata, čeprav je vedela za navedeno prekoračitev, in dejstvo, da v trenutku namestitve pečata ni bilo podatkov v zvezi s tem, ne more šteti za olajševalno okoliščino.
- 137 Glede preostalega zadostuje navesti, da je družba E.ON Energie s trditvami v okviru šestega pritožbenega razloga želela ponovno presojo dejstev in ustreznosti zneska globe. V skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 64 in 125 te sodbe, je treba take trditve zavreči kot nedopustne.
- 138 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je treba šesti pritožbeni razlog in tako pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

- 139 V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki velja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se družbi E.ON Energie naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, nosi stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Družbi E.ON Energie AG se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi